

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ สามพราน ริเวอร์ไซด์ นครปฐม
๑๑ มีนาคม ๒๕๕๘

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ สามพราน ริเวอร์ไซด์ นครปฐม ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๘

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันพุธที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๘ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ประธานมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา และคณะวิทยากร อ.สงบ เชื้อทอง อ.ธีรพันธ์ ครอบงุม อ.กุลวิไล สุทธิลักษณ์วนิช อ.ธิดารัตน์ หอมจันทร์ อ.วิชัย เพื่องพูนวณิช และอ.คำปิ่น อักษรวิสัย ได้รับเชิญจากสมาชิกรวมบ้านธัมมะ มศพ. คุณสุภาพรรณ ชูสวัสดิชัย และเพื่อนสมาชิกรวมฯ คุณนวลใจ ธนานุรักษ์กุล คุณจรรยา ปิ่นประดับ คุณวรรณวิไล เชาวนธาดาทองศ์ และคุณพนัสดา อิศรางกูร ณ อยุธยา เพื่อไปสนทนาธรรม ที่ห้องมรกต โรงแรมสามพราน ริเวอร์ไซด์ สวนสามพราน นครปฐม ระหว่างเวลา ๑๐.๐๐ - ๑๕.๓๐ น. ครั้งนี้เป็นครั้งที่ ๒ ที่ท่านเจ้าภาพและเพื่อน ๆ ได้จัดให้มีการสนทนาธรรมขึ้น ณ โรงแรมแห่งนี้

สำหรับการสนทนาธรรมในครั้งนี้ ท่านเจ้าภาพได้เชิญสมาชิกชมรมบ้านธัมมะ มศพ. เข้าร่วมฟังการสนทนาธรรม เป็นจำนวนมากกว่าครั้งที่แล้ว จึงได้เปลี่ยนจากห้องเดิมเมื่อปีที่แล้ว มาเป็นห้องมรกต ซึ่งใหญ่โตกว้างขวางกว่า และในเวลาพักกลางวัน ท่านเจ้าภาพก็ได้จัดให้ทุกท่านรับประทานอาหารกลางวัน ที่ห้องอาหารแวนด้า ซึ่งเป็นอาหารบุฟเฟต์นานาชาติเช่นเคย เป็นความสะดวกสบายที่ท่านเจ้าภาพจัดเตรียมไว้ด้วยกุศลจิต กุศลศรัทธา เป็นอย่างยิ่ง

อันดับต่อไป ขอนำความการสนทนาในตอนบ่ายของวันนั้นมาให้ทุก ๆ ท่าน ทั้งที่ได้มีโอกาสเข้าร่วมฟัง และไม่มีโอกาสเข้าร่วมฟัง ได้พิจารณา ท่านอาจารย์ได้กล่าวถึงเรื่องของการปฏิบัติธรรมที่ถูกต้อง จะมีขึ้น เกิดขึ้นได้อย่างไร เป็นความละเอียดของพระธรรม ที่หากไม่มีการศึกษาให้เข้าใจจริง ๆ แล้ว การปฏิบัติที่ถูกย้อมมีไม่ได้แน่นอน หากทุกท่านที่ได้ติดตามท่านอาจารย์สนทนาในระยะนี้มาโดยตลอด จะเห็นว่าท่านอาจารย์เมตตากล่าวเตือนเรื่องการปฏิบัติผิดที่เกิดขึ้นมากมายใน

ปัจจุบัน ว่าไม่ใช่หนทางที่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้และทรงแสดง แต่ด้วยความไม่รู้และความติดข้องต้องการในผล ไม่มีการศึกษาพระธรรมให้เข้าใจจริง ๆ จึงมีความเห็นผิด ไปหลงทำในสิ่งที่ผิด ซึ่งไม่ใช่หนทางที่จะทำให้รู้ความจริงได้เลย

ท่านอาจารย์ :

จริง ๆ ก็เป็นเรื่องที่จะต้องเข้าใจให้ถูกต้อง ในคำพูด เช่น คำว่า ศาลา กับคำว่า ปฏิบัติธรรม ถ้ายังไม่รู้ว่า ธรรมะ คืออะไร และ ธรรมะ เป็น อนัตตา แล้ว ปฏิบัติ คืออะไร? เพราะฉะนั้น ปฏิบัติธรรม ที่เข้าใจกัน คืออะไร? ไม่ใช่เป็นการเข้าใจธรรมะเลย แต่เป็นการ "ทำ" ตามความคิดของแต่ละคน ที่คิดว่า เมื่อ "ทำ" แล้ว ก็คิดว่าจะเข้าใจธรรมะ บางคนก็คิดว่า จิตจะสงบ บางคนก็คิดว่า จะรู้แจ้ง อริยสัจธรรม แต่นั่น เป็น "ความคิด" ของแต่ละคน แล้ว "ความจริง" ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง คืออะไร?

...ถ้าไม่มีปริยัติ ไม่มีการฟังพระธรรม ที่พระองค์ทรงแสดง "ให้เข้าใจ" แล้วจะปฏิบัติธรรมะได้หรือ? ตามที่ทำ ๆ กัน? เพราะฉะนั้น ต้องเข้าใจความหมายของคำว่า "ระดับของความเข้าใจคำสอน ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า" ไม่ใช่คำสอนของใครคนใดคนหนึ่ง หรือ ไม่ใช่คำสอนของ "คนอื่น" แต่เป็นคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะฉะนั้น ระดับความเข้าใจคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ใช่ ว่า พอได้ยินที่พระองค์ทรงแสดง แล้วก็รู้เลยทันที...

...เช่น บอกว่า ขณะนี้ สิ่งที่มีจริง ๆ ปรากฏ เมื่อเกิด และ เมื่อปรากฏแล้วก็ดับไป แล้วก็ไม่กลับมาอีก นี่เป็นคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งแสดงโดยนัยของ

ธรรมะ เป็นสิ่งที่มีจริง แสดงโดยนัยของธาตุ แต่ละหนึ่ง
แต่ละหนึ่ง ไม่มีใครสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงลักษณะ
ของสภาพธรรมะนั้นได้เลย แสดงโดยลักษณะของขันธ
สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดแล้ว ต้องดับไป เป็นธรรมดา นี่แสดงว่า
"ทุกคำ" ต้อง "เข้าใจ" แล้วไม่เปลี่ยน ขณะนี้ "เห็น" เกิดขึ้น
"เห็น" แล้วดับ เปลี่ยนไม่ได้ !!! เป็นคำสอนของพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าให้เข้าใจความจริง...

...เพราะฉะนั้น ขณะที่ฟัง ผู้ฟังก็ไตร่ตรอง ใครเป็นคนพูด?
พูดโดยประจักษ์ความจริงนี้ หรือว่า "คิดเอาเอง?" ซึ่งการ
ตรัสรู้ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า "ไม่ใช่คิดเอง" บางคน
คิดว่า พระองค์คิด ไตร่ตรอง แล้วก็สอน เป็นเหตุเป็นผล
ดีมาก แต่นั่นไม่ถูกต้อง เพราะเหตุว่า สภาพธรรมที่กำลัง
ปรากฏขณะนี้ คิด เพียงแค่คิด ไม่สามารถที่จะเห็นถึง
การที่สภาพนี้เกิดแล้วดับ ใครจะบอกว่า "เห็น" ไม่เกิด ได้
ไหม? ในเมื่อ กำลังเห็น!!! และ พอเห็นแล้วก็ดับ ใครจะ

บอกว่า เห็นไม่ดับ ได้ไหม? ก็ต้องค่อย ๆ พิจารณาว่า
ทุกวัน เห็นมามาก แต่ไม่ได้คิดถึง "เห็น" เลย เมื่อไหร่
คิดถึง "เห็น" บ้าง? เดียวนี้ ใครคิดถึง "เห็น" บ้าง? "กำลัง
เห็น" ก็ไม่เคยสนใจที่จะรู้ความจริงของ "เห็น"...

...แต่เมื่อได้ฟังพระธรรม ก็รู้ว่า เกิดมา ไม่มีอะไรเลย
นอกจากต้อง "เห็น" ไม่เคยขาดเลย ได้ยิน, ได้กลิ่น, ลิ้มรส
รู้สิ่งที่กระทบสัมผัส แล้ว คิดนึก แม้ ขณะนี้!! ก็ "คิดนึก"
ถึงสิ่งที่กำลังปรากฏ แล้วก็ "จำไว้" ด้วย แต่ว่าการที่จะ
รู้จักพระสัมมาสัมพุทธเจ้า "ไม่ใช่เพียงแค่ ได้ยินได้ฟัง"
แล้วก็ "คิดเอง" ว่า เมื่อตรัสว่าอย่างนี้ เราก็จะไปปฏิบัติ
เพื่อให้รู้ว่า ขณะนี้สภาพธรรมะเกิดดับ นี่คือ ไม่ใช่คำสอน
ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะเหตุว่า "ความรู้" ไม่ว่า
ความรู้ใด ๆ ก็ตาม ต้องเกิดขึ้น ตามลำดับ...

...เพราะฉะนั้น พระธรรมคำสอน การเข้าใจพระธรรม ซึ่ง
ลึกซึ้งแน่นอน ถ้าไม่ลึกซึ้ง ใคร ๆ ก็รู้ได้!!! แต่ว่า แม้จะ
ได้ยิน ได้ฟัง ยังยาก ได้ยินแล้ว ก็ยังยากที่จะเห็นตาม
เข้าใจตาม ด้วยเหตุว่า แต่ละคำที่ตรัส ไม่ใช่คำของคน
อื่น เพราะฉะนั้น "คนอื่น" จะสามารถเข้าใจคำนั้น โดย
ที่ว่า "คิดตาม" ก็ยังยาก!!!!...

...เช่น ขณะนี้ มี "ธาตุ" ซึ่งไม่รู้อะไร มีจริง ๆ อย่าง "แข็ง"
 "แข็ง" ไม่รู้อะไร ถ้ามีแต่ "แข็ง" มีแต่ "เสียง" มีแต่ "กลิ่น"
 โดยไม่มี "ธาตุที่กำลังรู้" "สิ่งนั้น" ก็ไม่ปรากฏว่า มี
 เพราะฉะนั้น ไม่ใช่ว่า อยู่ดี ๆ ขณะนี้ "แข็ง" ก็ปรากฏได้
 โดยไม่มี "สภาพธรรมะ" ที่กำลัง "รู้แข็ง" แต่ที่แข็ง จะ
 ปรากฏว่ามีแข็งจริง ๆ ก็ต่อเมื่อมี "ธาตุ" ที่กำลัง "รู้แข็ง" รู้
 จริง ๆ ว่า ตรงนั้นแหละ "แข็ง" ลักษณะนั้น ไม่ต้องพูด ก็
 แข็ง "ธาตุรู้" กำลัง "รู้แข็ง" แต่ใครรู้บ้าง ว่าขณะนั้น
 "ไม่ใช่เรา" "เห็น" กระบดัมผัส มี "แข็ง" "เป็นเรา" ไป
 หมดเลย...

...แม้แต่การจะฟังให้เข้าใจ ก็ยังยาก เพราะเหตุว่า
 ปัญญาต่างกัน ประมาณไม่ได้เลย น้ำกับฟ้า ลองคิดดู!!!
 ห่างกันสักแค่ไหน? "ฝั่งนี้" ของมหาสมุทร กับ "ฝั่งโน้น"
 ของมหาสมุทร มองไปสุดสายตา ก็ยังไม่เห็นฝั่งของ
 มหาสมุทร เพราะฉะนั้น ปัญญา ของพระสัมมาสัมพุทธ
 เจ้า ที่ทรงแสดงธรรมะ "แต่ละคำ" มีความหมาย จากการ
 ที่ เมื่อทรงตรัสรู้อย่างไร ประจักษ์แจ้งอย่างไร ทรงแสดง

ความจริงอย่างนั้น!! ซึ่งเป็นแต่เพียงส่วนน้อย ของพระ
ปัญญา อุปมาด้วยพระองค์เอง เหมือนใบไม้สองสามใบ
ในกำมือ แต่พระปัญญา เหมือนใบไม้ในป่า...

...การที่จะฟังธรรมะให้เข้าใจ ไม่ใช่ว่า ฟังแค่นี้ แล้วก็ไป
ปฏิบัติ ไปสร้างสำนักปฏิบัติ ศาลาปฏิบัติ หรืออะไรก็
แล้วแต่ ด้วยความเข้าใจผิด ประมาท ในคำสอนที่ลึกซึ้ง
แล้วก็ไม่ใช่คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย ที่จะให้
ใครไปปฏิบัติ แต่ทรงแสดงความจริง ให้ผู้ที่มีโอกาสได้ฟัง
ไตร่ตรอง จนกระทั่งเป็นปัญญาของตนเอง...

..."ปัญญา" นี้ ใครก็ให้ใคร ไม่ได้ แม้พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอง ก็ตรัสว่า พระองค์ไม่สามารถที่จะเปลี่ยนความเห็นผิด ให้กลับเป็นความเห็นถูกได้ คนไม่มีศรัทธา เปลี่ยนให้เป็นผู้มีศรัทธา ก็ไม่ได้ นอกจากพระธรรม ที่ได้ทรงแสดงความจริงไว้ทั้งหมด โดยประการทั้งปวง ให้คนที่ได้ยิน ได้ฟัง ไตร่ตรอง จนกระทั่งเป็นความเข้าใจของตนเอง เป็นสมบัติที่ประเสริฐยิ่ง ในสังสารวัฏฏ์ ซึ่งอยู่ในความมืด เกิดมาแล้ว ก็จากโลกนี้ไป แต่ไม่รู้อะไรเลย ไม่เข้าใจถูกต้องว่า ต้องเกิดอีก ต้องเป็นอย่างนี้อีก เมื่อวานก็เป็นอย่างนี้ !! วันนี้ก็เป็นอย่างนี้ !! พรุ่งนี้ ก็เป็นอย่างนี้ !! แล้วก็เป็นอย่างนี้ไปเรื่อย ๆ เพราะไม่รู้ความจริง !!!

...แม้แต่การฟัง ถ้าเป็นผู้ที่เคารพจริง ๆ ในพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง ไม่ใช่มีแต่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่จะไปไหว้กราบ แล้วขอ นั่นไม่ใช่ที่พึ่ง แต่เพราะเหตุว่า ได้ทรงแสดงพระธรรม โดยละเอียดยิ่ง เพราะฉะนั้น มีพระรัตนตรัย คือพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นที่พึ่ง โดยการที่ เคารพในพระปัญญาคุณ จึงต้องศึกษาพระธรรม ด้วยความเคารพอย่างยิ่ง เพราะเหตุว่าพระธรรมที่ทรงแสดง เป็นที่พึ่ง ให้ผู้นั้น สามารถที่จะมีความเข้าใจถูกต้อง ทีละเล็ก ทีละน้อย...

...เพราะฉะนั้น ปริยัติ ไม่ใช่ฟังคำของคนอื่น ฟังพระพุท
พจน์ และไม่ใช่ฟังเฉย ๆ "เข้าใจ" และ "รอบรู้" ในพระ
พุทพจน์!!! นี่เป็นปัญญาขั้นต้นชื่อว่า ปริยัติ แต่ถ้าฟัง
แล้ว พุคได้ ว่ามีจิตเท่าไร? เจตสิกมีเท่าไร? แล้วก็ไป
สร้างสำนักปฏิบัติ แล้วก็ประพฤติ ปฏิบัติ ไม่มีในคำสอน
ของพระพุทเจ้าเลย !! เพราะเหตุว่า ปัญญาที่เกิดจาก
ความเข้าใจ สิ่งที่ได้ฟัง ถึงความจริงของสิ่งที่มี ในขณะที่
นี้ จะเป็นปัจจัยให้ ปฏิบัติ ไม่ใช่เรา แต่ว่าเป็น "โพธิ
ปักขิยธรรม" ธรรมที่อบรมแล้ว เจริญแล้ว ก็สามารถที่จะ
"รู้ความจริง"...

...ความจริงคือ เดียวนี้ สภาพธรรมะ เกิดแล้วดับ!!! แต่ละ
หนึ่ง แล้วจะ "เป็นเรา" ได้อย่างไร? เพราะฉะนั้น คำสอน
ทั้งหมด "ธรรมะทั้งหลาย เป็น อนัตตา" ทั้งสักคำเดียว ก็
ไม่ได้ !!! "ธรรมะทั้งหลาย" ทุกอย่าง !!! "ความคิด" ก็เป็น
ธรรมะ "ความเห็นผิด" ก็เป็น ธรรมะ "ความเห็นถูก" ก็เป็น
ธรรมะ "ความไม่รู้" ก็เป็น ธรรมะ "ความรู้" ก็เป็น ธรรมะ
เพราะฉะนั้น จะเห็นได้ว่า "ขณะนี้ทั้งหมด" เป็น "ธรรมะ"
แต่ถ้าไม่มีปริยัติ ไม่มีการรอบรู้และเข้าใจอย่างมั่นคง
จนกระทั่งเป็น "สัจญาณ" "กิจญาณ" คือ "ปฏิบัติ" ก็เกิด
ไม่ได้ !!!...

...เพราะฉะนั้น ไม่มีเรา ที่คิดว่า เราจะไปนั่งทำสมาธิให้
จิตสงบ สบายดี แล้วก็ไปรู้ลักษณะของสภาพธรรมะ
ไม่ใช่คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะฉะนั้น ที่
ใดก็ตาม ที่มีความเข้าใจผิด แล้วก็มีความปฏิบัติ ไม่ใช่
คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะเหตุว่า ในครั้งที่
พระผู้มีพระภาคฯ ยังไม่ปรินิพพาน ไม่ได้มีสำนักปฏิบัติ
ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย แต่มี สำนักเดียรถีย์
เดียรถีย์ คือ ผู้ที่นับถือศาสนาอื่น ก็คิดว่า ถ้าปฏิบัติอย่าง
นั้น ๆ ก็จะหมดจากกิเลส ซึ่งเป็นไปไม่ได้เลย !!! เพราะ
เหตุว่า กิเลส เกิดจาก "ความไม่รู้"...

...ไม่รู้อะไร? ไม่ใช่มาฟังคำที่พระผู้มีพระภาคตรัส แล้ว
เราไม่พิจารณาเลย แล้วก็เชื่อตาม แต่ต้องติดตามอย่าง
ใกล้ชิด ละเอียดยิ่ง เช่น ถ้าบอกว่า ไม่รู้ เพราะไม่รู้ ไม่รู้
อะไร? ไม่ใช่ ไม่รู้เฉย ๆ ไม่รู้ สิ่งที่กำลังมีจริง ๆ ตาม
ความเป็นจริงของสิ่งนั้น...

...ในขณะที่ "กำลังเห็น" "รู้" หรือเปล่า? เมื่อ "ไม่รู้" จึงมี
การยึดมั่น ติดข้อง ใน "เห็น" ว่า เป็น "เราเห็น" ไม่ว่าอะไร
เกิดขึ้นทั้งหมด เพราะไม่รู้ ก็ยึดถือว่าเป็นเรา หรือว่า เป็น

สิ่งหนึ่งสิ่งใด เพราะฉะนั้น ก็มีคำภาษาบาลี "อรรถา
นุญญิต" การเห็นว่าเป็นอรรถา หรือว่า สิ่งหนึ่ง สิ่งใด
ตรงกันข้ามกับ อนัตตา ไม่ใช่เรา ไม่ใช่สิ่งหนึ่งสิ่งใด ที่
ยั่งยืน เมื่อมีปัจจัยเกิดขึ้น และ ดับไป แล้วไม่เหลือเลย
แล้วก็ไม่กลับมาอีก แล้วจะเป็นอะไรได้ !!!!!

...เพราะฉะนั้น ไม่ใช่ว่า ไปอยู่ที่หนึ่งทีใด แล้วก็จะม
ปัญญา แต่ต้องเกิดจากการฟัง เข้าใจ ซึ่งค่อย ๆ ละ
คลาย ความไม่รู้ความจริง ของสิ่งที่กำลังปรากฏ ต้อง
ชัดเจน !!! ไม่ใช่ไม่รู้อะไร แล้ว รู้อะไร? ก็มีสิ่งที่กำลัง
ปรากฏ คนนั้นก็เป็นผู้ที่ตรง ฟังแล้ว ก็จะได้เข้าใจว่า
ความไม่รู้ มีมาก เพราะทองแดงให้เห็น ตามความเป็น
จริงว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่มี ตั้งแต่เกิดมา รู้ความจริงของ
อะไรบ้าง? ไม่รู้เลย !!! แล้วก็ ไม่รู้ไปเรื่อย ๆ...

...เพราะฉะนั้น ความไม่รู้ จะมากสักแค่ไหน? เมื่อไม่รู้ ก็
ติดข้อง เมื่อเข้านี้เราก็ได้กล่าวถึง ชันท์ ๕ ธรรมะที่มีจริง ๆ
ทรงแสดงโดยนัย ประการทั้งปวง โดยนัยนี้ โดยนัยนั้น
โดยนัยต่าง ๆ เพื่อให้มีความเข้าใจอย่างมั่นคง ว่า "ไม่ใช่
เรา" แม้แต่จะใช้คำว่า "อายตนะ" หรือจะใช้คำว่า "ปฏิเจจ
สมุปบาท" หรืออะไร ไม่ใช่สำหรับท่อง แล้วก็ไม่ใช่สำหรับ
ฟัง แต่ ต้องรู้ว่า เดียวนี้!!!!...

...แต่ละคำ เมื่อเป็นภาษามคธี ซึ่งเป็นภาษาที่ดำรงพระศาสนา จึงใช้คำว่าปาละ หรือ บาลี เราต้องเข้าใจว่า แต่ละชาติ แต่ละท้องถิ่น แต่ละประเทศ พูดภาษาไม่เหมือนกัน แต่ ธรรมชาติ ไม่เปลี่ยน ไม่ว่าจะใช้ภาษาไหนก็ตาม แต่ที่ถูกต้อง ก็คือ ควรที่จะเข้าใจธรรมะ ในภาษาของตน ของตน เพราะเราจะเข้าใจคำในภาษาอื่นเท่ากับภาษาที่เราเกิดมาแล้วก็ได้ยิน แล้วก็ใช้จนชิน จนเข้าใจกันได้อย่างไร ด้วยเหตุนี้ ต้องเข้าใจธรรมะ ในภาษาไหนก็ได้ ไม่ใช่ว่า ภาษาบาลีว่าอย่างนี้ แล้วก็แปรรูปไปอย่างนั้น มีอุปสรรคข้างหน้า ข้างหลังอย่างไร หมายความว่าอย่างไร แต่ไม่รู้ๆ เดี๋ยวนี้เอง เป็นธรรมะ !!!!...

...ด้วยเหตุนี้ ถ้าไม่มีปริยัติ ไม่มีความรอบรู้ ไม่มีความเข้าใจจริง ๆ ในพระธรรม ที่ทรงแสดงให้เข้าใจความจริงของสิ่งที่กำลังมี ในขณะนี้ ในขั้นฟัง จะไม่มีปัจจัย ที่จะให้สติสัมปชัญญะ เกิดขึ้น "ปฏิบัติ" คือ "ถึงเฉพาะลักษณะของสภาพธรรมะ" เดียวนี้!!! ที่กำลังปรากฏ!!! ด้วยความเข้าใจ จนกระทั่ง สามารถที่จะรู้ความจริง จนประจักษ์แจ้ง การเกิดขึ้นและดับไป โดยความเป็นอนัตตา!!!...

...จะทั้งคำหนึ่งคำใดที่ได้ยินได้ฟังแล้ว ไม่ได้เลย พอได้ยินคำว่า อนัตตา ไม่ใช่เรา แล้วก็ไปนั่งปฏิบัติ !!! ไม่ได้เข้าใจความเป็นอนัตตาว่า เดียวนี้ และ ทุกขณะ สิ่งหนึ่งสิ่งใดที่จะเกิดขึ้นได้ ต้องมีปัจจัยที่สมควรแก่สิ่งนั้นที่จะเกิด ไม่เป็นอย่างอื่น เพราะฉะนั้น ปัญญาที่ยังไม่เกิด จะทำอย่างไรให้เกิด? จากความไม่รู้เลย แล้วจะมีปัญญาได้อย่างไร? ถ้าไม่มีการฟัง ไม่มีการไตร่ตรอง ไม่มีการ

เข้าใจขึ้น ก็ไม่ใช่ ปฏิบัติ นี่เพียงขั้นฟัง !!! ยังจะต้อง
อบรมต่อไปอีก โดยความเป็นอนัตตา ด้วย !!!...

...เพราะฉะนั้น ถ้าใครมีความคิดที่เป็นอัตตา ทำสิ่งหนึ่ง
สิ่งใด ไม่ใช่คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และ เป็น
โทษอย่างยิ่ง เพราะเหตุว่า นอกจากตนเองจะเข้าใจผิด
ยังชักชวนให้คนอื่นเข้าใจผิดด้วย เมื่อเป็นอย่างนี้ ก็จะไม่
มีผู้เข้าใจคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เท่ากับ ทำ
ให้พระศาสนาเลือนจาง จนในที่สุด ก็อันตราย...

...เพราะฉะนั้น ต้องเป็นผู้ที่ละเอียด แล้วก็ต้องรู้จริง ๆ ว่า ถ้าใครก็ตาม เห็นผิด ทำอะไรไม่ได้ ใช่ไหม? แก้ไขก็ไม่ได้ นอกจาก พูดความจริง วาจาสุขจะ อย่างเดียว ซึ่งเป็นคำ ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สำหรับผู้มีศรัทธา ที่จะเข้าใจ ความจริง ไม่ใช่หลงกลวง ใครบอกว่าอย่างไร ก็เชื่อ ใคร พูดว่าอะไร ก็เชื่อ แต่ไม่ได้รู้เลยว่า พระธรรมที่ได้ทรง แสดงไว้ กล่าวถึงสิ่งที่มีจริงโดยละเอียด โดยประการทั้ง ปวง ที่จะทำให้เข้าใจถูกต้องได้...

...เพราะฉะนั้น เปลี่ยนใครไม่ได้ นอกจากพูดถึง สิ่งที่มี จริง ซึ่งเป็นวาจาสุขจะ ตามที่ทรงแสดงไว้ในพระไตรปิฎก สำนักปฏิบัติในครั้งพุทธกาล ไม่มี เพราะว่า "ปฏิบัติ" ไม่ใช่เรา แต่เป็นสภาพธรรมะฝ่ายโสภณธรรม ฝ่ายดี ซึ่ง ถ้าเป็นปัญญาและสภาพธรรมฝ่ายดี ที่จะเจริญขึ้นได้ ก็ ต้องจากการได้ฟังพระพุทฺธพจน์ แล้วก็ต้องรอบรู้ในพระ พุทฺธพจน์ จึงจะเป็น ปรียติ แล้วผู้นั้นก็จะไม่หลงทาง รู้ว่า

คำใดเป็นคำจริง คำใดเป็นคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
คำใดเป็นของคนอื่น ซึ่งไม่ใช่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า...

...คำใด ที่กล่าวถึงสิ่งที่มีจริงเดี๋ยวนี้ให้เข้าใจ ในความ
เป็นอนัตตา นั่นเป็นคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
แต่ถ้าจะให้ทำ แล้วก็ไม่เกิดความเข้าใจอะไรเลยทั้งสิ้น
ในสิ่งที่กำลังปรากฏ อันนั้น ก็ไม่ใช่คำสอนของพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะฉะนั้น จะเชื่อใคร? หรือว่า จะ
ฟังคำใคร?...

...อยู่ในประเทศที่สมควร หมายความว่าอย่างไร? ถ้าไม่
มีการสนทนาธรรมที่นี่ ที่นี่จะเป็นประเทศที่สมควรไหม?
เพราะฉะนั้น ที่ใดก็ตาม ที่มีการสนทนาธรรม หรือว่า ได้
เข้าใจพระธรรม ที่นั่น เป็นประเทศที่สมควร เป็นถิ่นที่
สมควร ที่ไหนก็ได้ บนรถไฟก็ได้ บนเครื่องบินก็ได้ ในป่า
ก็ได้ ที่บ้านก็ได้ ที่ไหนก็ได้ เพราะฉะนั้น พระศาสนาไม่ได้
อยู่ที่วัดๆ ไม่ได้อยู่ที่ศาลา ไม่ได้อยู่ที่วัด ไม่ได้อยู่ที่ไหน
เลยทั้งสิ้น ถ้าที่นั่น ไม่มีพระธรรม !!!!

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขอบพระคุณและขออนุโมทนา คุณสุภาพรรณ ชูสวัสดิชัย คุณนวลใจ ธนานุรักษากุล
คุณจรรยา ปิ่นประดับ คุณวรรณวิไล เชวน์ธาดาพงศ์
และ คุณพนัสดา อิศรางกูร ณ อยุธยา
ขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุก ๆ ท่านครับ

